

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLEZ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 25 OCTOBER.

Toestand in Frankrijk.

Aller oogen zijn naar Frankrijk gericht, waar groote gebeurtenissen voor de deur staan; waar het binnen kort zal beslist worden of men eindelijk naar zijne wettelijke vorsten terugkeert, of dat men andermaal in de radikale republiek van Thiers en anderen, zal vervallen.

Het schijnt ons onmogelijk, dat er een middelweg gevonden worde: een van beiden, men zal het koninkdom der Bourbons hebben, « van den eerlijken man » zooals dezer dagen een revolutionnair blad bekende; of wel de republiek van den tuimelgeest Thiers, die vandaag aangespannen is met de Ranc's en Barodet's — en zeker heel spoedig door hen zou worden vervangen.

De keus, dunkt ons, is niet moeilijk, tusschen de partij der wezenlijk eerlijke menschen en die der petroleurs, welke zich achter M. Thiers verbergt, om andermaal naar het meesterschap te dingen: want, zooals hooger gezegd is, de oud minister van Louis-Philippe is enkel eene maskerade.

Overigens, Frankrijk wil zich op vasten grondslag vestigen en weer rang innemen tusschen de staten van Europa, en ontstond in 1871 de republiek als voorloopig gouvernement, als bij verrassing en geenszins voortvloeiend uit den wil des volks — dan toch blijkt het wel, dat deze den Franschman niet kan dienen, wil hij andermaal vasten voet in Europa krijgen.

Thiers is daartoe voorzeker niet meer geschikt, omdat hij getoond heeft, dat hij niet met de meerderheid, maar enkel met eene ondermijnende minderheid regeert; omdat hij altijd, niettegenstaande zijne redevoeringen terugvalt in zijne oude zonde en die door Chateaubriand, omstreeks 1830-1833, genoemd wordt *l'école admirative de la Terreur* — de school, welke het Schrikbewind van 1793 bewoondert.

Die school heeft Thiers gesticht, en ofschoon hij er dikwijls van afgeweken is, als zijn eigenbelang het vroeg; ofschoon hij nooit voor een roode heeft willen doorgaan, is deze de grondslag van zijn karakter en van al zijne tuimelingen. De macht in handen, dat is voor hem, gansch zijn leven door, alles geweest.

« *Il voudra*, zegt Chateaubriand in zijne beoordeeling over dien staatsman, *il voudra demeurer ou rentrer au pouvoir; afin de garder ou de reprendre sa place, il chantera toutes les patinodies, que le moment ou son intérêt sembleront lui demander.* »

(Hij zal aan het gezag willen blijven of er aan terug komen; om het gezag te houden of zijne plaats te herkrijgen, zal hij alle tuimelingen maken, die het oogblik of zijn eigenbelang hem schijnen te vragen.)

Is het vonnis tegen Thiers uitgesproken, streng genoeg? Hebben wij, in zijne lange loopbaan, niet herhaalde keeren ondervonden dat Chateaubriand de waarheid zegde? Zien wij hem nu nogmaals niet, om weer op den presidentstoel te klauteren, aanspannen met de mannen der *Commune*, die hij kort geleden nog ongenadig veroordeelde.

Het is blijkbaar dat, mocht de partij-Thiers in deze botsing bovenkomen, hij weldra, zoo niet onmiddellijk, zooals wij zegden, door de petroleurs zou worden overmand en Thiers zou ons ten slotte niets achterlaten dan moord, brand en verwarring. Het is aan die zijde niet, dat Frankrijk redding, weelde en krediet vinden zal.

Er blijft dus, in die nieuwe vrijving, door de omstandigheden zelve ontstaan niets over voor dat land, dat een wijs en solied koninkdom en zijn voorbeeld te nemen aan België, hetwelk sedert 1830 rust, kalmte en voorspoed geniet onder zijne grondwet, en dat reeds schijnt gevonden te hebben, waarna Frankrijk zoekt, sedert het zijn wettigen koning het hoofd afsloug: — sinds dien heeft Frankrijk inderdaad het zijne verloren.

Wij zijn niet gelijk onze geuzen, die hier koningsgezind zijn, en op een ander de republiek ondersteunen!

Wat het gouvernement van Henri V zijn zou, hebben wij niet te onderzoeken; doch wij weten wel, dat het nooit zou zijn wat onze geuzen willen doen gelooven, namelijk de terugkeer der tienden, der doode hand, der inkwisitie, en andere vergeten en niet meer op te richten instellingen.

Het zou integendeel een gouvernement zijn, gansch naar de belangen des tijds ingericht; doch onder hetwelk men de vrijheid niet in losbandigheid zou laten vervallen, en dit laatste zou eene weldaad zijn in onze dagen nu de *Internationale* zich zoo sterk uitbreidt.

Overigens, het zijn wij niet die opzichtsers de toekomstige regering van Frankrijk te beslissen hebben; wij zitten neer en wachten. Wij zien enkel eene groote verandering, binnen dit en eenigen tijd, te gemoet en wijzen, na den toestand te hebben blootgelegd den weg aan die, naar alle veronderstelling, Frankrijk zal inslaan — namelijk dien van het wettelijke koninkdom.

Die weg zoude voorzeker, onder opzicht van nabuurschap, ook voor ons het veiligste, het rustigste zijn. Dat hij tevens een grooten invloed zou hebben op den toestand van gansch Europa, is zeker; doch ook daar is het hoog tijd dat die spanning, waarin men in sommige landen verkeert, ophoude. Het liberalismus is losbandigheid en dwingelandij geworden.

De vijanden van het onderwijs.

Onze meening is altijd geweest, en wij houden er aan, dat het liberalismus de geborene vijand van het onderwijs is.

Het roept en scheeuwt van op de daken dat het de voorstaander er van is en, om daar eenigen schijn van waarheid aan te geven, gebaart het onderwijs te willen begunstigen; maar in den grond is het er de vijand van en het vrees het, gelijk de nachtuil het licht vreesst waarvan hij den glas niet kan verdragen.

En dit is van onzent wege geene enkele meening, 't is eene diepe, eene onwankelbare overtuiging, gesteund op vaste en menigvuldige feiten.

Ook, om ons op het terrein der feiten te stellen, zegt ons wat het liberalismus in ons land gedaan heeft, sedert veertig jaar, om de onwetendheid te keer te gaan? Het is aan de vruchten dat men den boom kent. Welnu, waar zijn de vruchten van het liberalismus in zake van onderwijs te verspreiden? Waar zijn de mannen die het gevormd, de gestichten die het opgericht heeft.

Wij hooren wel alle dagen de tolken van het liberalismus zwetsen en snoeven over de weldaden van het onderwijs; wij hooren ze wel donderen en tempesten tegen « de klerikale lichtdampers, vijanden van onderwijs en progres; » zij poffen en stoffen op de milddadigheid der verledene en toekomstige liberale ministers ten gunste van het openbaar onderwijs; men vormt de vurigste wenschen voor de uitroeiing van « de plaag der onwetendheid, eenigste oorzaak van alle de natuurlijke ziekten waarmede het arm mensdom geslagen is. »

Maar buiten die holle woorden en dorre wenschen nog eens, wat heeft het liberalismus gedaan? Niemendalle!

We zijn mis. Zekerer dag kreeg het liberalismus het in den bol — wie had hem dat toch opgestoken? Het kreeg in den bol van eens voor alle tegenwoordigen en toekomstigen te doen uitschijnen wat het kon, als het maar wilde, voor het onderwijs, voor hetwelk het tot dan toe nog niets dan woordenpraal had uitgeland.

Jaloers van de katholieken, wier scholen als 't ware uit den grond oprijzen en overal bloeien, wilde het hen nabootsen.

't Was met dat doelwit dat de fameuse.... *schoolpenning* werd ingericht.

Men weet met wat schroomlijken ophief, wat moedwilligen hoogmoed en wreed lawijt, de tolken van 't liberalismus de instelling van dit werk met trommel en trompet aan het verstormde Europa aankondigden. Die wonderbare opvatting moest voor het klerikaal onderwijs vergruizende uitslagen te weeg brengen!

Zoo gezegd, zoo gedaan en..... aanstonds

aan het werk, het yzer gesmeed terwijl het heet was....

Van deur tot deur ging men bellen bij de libèralen, de lijnwaden beurs in de hand; maar helaas! men zag hen telkens komen, al door den spioen en.... ofwel de deur ging niet open, ofwel mijnheer was niet 't huis, ofwel....

En met al dat bleef de beurs leeg... *Geven* is immers geen liberaal werkwoord!!

De ellendige *schoolpenning* werd vervolgens in de herbergen, ja, tot in de gemeenste kroegen geleurd, waar hij meer knoopen dan duiten ontving; ja men ging zoover, van de beurs te gaan uitsteken aan de kerkdeuren bij het uitkomen van de mis.

En wat is de nitslag geweest van die ongehoorde vereenigde pogingen? Liggende klerikale scholen en kollegiën nu vergruisd en verpletterd?

Helaas? Na zestien lange maanden loopen, bedelen en scharten, hebben ze nog niet genoeg bijeengekregen om eene onnoozele bewaarschool te stichten!!!

Ziedaar de ware, de gelijke maat der liefde van het liberalismus voor het onderwijs.

Terwijl tijdens een onafgebroken buuster van vijftien jaar de liberale ministers in het geheel nog geen *dertien millioen* voor het onderwijs hebben uitgestoken, ziet men van de drie eerste jaren af dat de katholieken aan het bewind zijn, M. Malou, minister van finantiën, een krediet doen stemmen van TWINTIG MILJOEN, bestemd om aan de gemeenten de volledige inrichting van hun lager onderwijs te vergemakkelijken.

En nu, hoe is die uitmuntende maatregel door het liberalismus onthaald en beoordeeld geweest?

Men weet het, het zijn de liberale gazetten, diegene zelve welke zich uitgeven als de warmste voorstanders, de vurigste verspreiders van *licht en progres*, het zijn zij, en ZIJ ALLEEN, die den maatregel hebben afgekeurd!!

En gelooft niet dat zij er maar tegen waren omdat de maatregel voortkwam van een katholiek ministerie. Geenszins! Hunne bekribelingen lieten maar al te wel het topken der oor zien, 'k wil zeggen den haat van het liberalismus tegen het onderwijs en de verlichting van het volk.

Ontslag van M. Moncheur.

De *Moniteur* van heden bevat het koninklijk besluit van 23 oktober, waardoor het ontslag, aangeboden door M. Moncheur, minister van openbare werken, wordt aangenomen.

Een koninklijk besluit van den zelfden datum benoemt M. A. M. J. Beernaert, advocaat bij het Hof van Cassatie, tot minister van openbare werken.

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.**Nieuwe Imposten.**

De gemeente-raad heeft zich ten langen laatste verleden donderdag bezig gehouden met het stemmen der nieuwe imposten.

Hetgeen wij voorspeld hadden, is letterlijk gebeurd. Het belachelijk project van nieuwe imposten, hetwelk volgens onze tegenstrevers de *woelde* ging treffen, is om zoo te zeggen geheel en al terug getrokken. Waar is hij nu te vinden, die hoogsprekende *Tongenaar*, die verzekerde dat de nieuwe imposten zouden gestemd worden en dat onze gansche bevolking die goedkeurde? Indien dat prulblad nog bestond, zouden wij wel eens willen vragen hoe het komt dat onze liberale stadhuisbazen genoodzaakt zijn hun project van imposten terug te trekken, na er zooveel gerucht van gemaakt te hebben, en ons aldus op alle punten gelijk te geven?

Onder de imposten die terug getrokken zijn moeten wij melden de impost op de jagers, op de sloommachines, op de balcon, op de grillen, op de koetspoorten, op de paarden, en op de tweede dienstmeiden!

Maar de impost zal moeten betaald worden op de brandverzekeringen, op de grafmonumenten, op de patenten der bankiers en notarissen, op de livree knechten, op de honden, op de rijtuigen met uitzondering der openbare en huurkoetsen.

Van eenen anderen kant hebben onze liberale

bazen eenige nieuwe grondslagen van imposten ingevoerd. Zij hebben 23 additionele centiem gestemd op de personeele en 23 op de grondbelasting.

Ziedaar in het kort het knoeiwerk van onze liberale meerderheid.

Toen over eenige maanden de katholieke bladen van Tongeren de ongerijmdheid en de onrechtvaardigheden van het project van nieuwe imposten deden uitschijnen, toen zocht men bij de onnoozele menschen de nieuwe imposten zoo goed mogelijk te rechtvaardigen met te zeggen, dat geene rechtvaardiger belastingen konden uitgedacht worden, en dat het enkel uit partijgeest was dat men dezelve hekelde. Hoe komt het dan dat die zelfde mannen die het project op de wereld gebracht hebben, vandaag gedwongen zijn hetzelfde terug te trekken?

Wij zijn verre van het werk goed te keuren dat onze liberale bazen verleden donderdag voor den dag gebracht hebben. Want, indien het noodig is nieuwe geldbronnen te zoeken, is het dan niet schandelijk de nieuwe imposten zoo zwaar te doen drukken op de personeel belasting? Dat men de grondbelasting in eenige maat verhoogde, daartegen zal niemand te klagen hebben, van zooaast het bezwen is dat er nieuwe imposten noodig zijn. De grondbelasting treft dan eigenaar en wijl er in den omtrek van Tongeren honderde beclaren liggen die aan vreemdelingen toehooren, zoo zou deze impost niet uitsluitelijk door de inwoners onzer stad betaald worden.

Maar het is heel anders gelegen met personeele belasting die den kleinen burger treft. Voor dezen is eene verhooging van 23 ten honderd eene neerslaande belasting. En ziedaar het werk onzer liberalen welke de goede burgers van Tongeren naar het stadhuis gezonden hebben. Zij hebben met veel lawijt aangekondigd dat zij niets dan de weelde der rijken gingen belasten en, op slot van rekening trekken zij alles terug wat zij als artikels van weelde aangezagen en zij verhoogden de personeele belasting van 23 ten honderd.

Er gebeurt niets anders dan hetgeen de *Postrijder* altijd voorgezegt heeft.

M. Portmans, coadjutor te Groote-Spauwen is kapelaan benoemd te Quaendmechelen.
M. Hesemans, kapelaan te Neerpelt is pastoor van die parochie benoemd.

KONINKLIJKE BESLUITEN.

Bij koninklijk besluit van 21 oktober, worden in de volgende gemeenten benoemd:

Te Heur-le-Tixhe, M. H. Jadouille, schepen, in vervanging van M. G. Bollars.
Kerniel, M. P. J. Husquin, burgemeester, in vervanging van M. P. Husquin.
Jesserens, M. G. Maes, schepen, in vervanging van M. J. Maes.

Op-Heers, M. H. Dumoulin, schepen, in vervanging van M. J. Vossius.
Te Burg-Leopold, M. H. Leonard, burgemeester, in vervanging van M. H. Bynens.

Te Heusden, M. J. Van Melbeck, schepen, in vervanging van M. E. Ghysens.
Te Groote-Brogel, M. P. Iven, schepen, in vervanging van M. P. Winters.
Te Neuroeteren, M. J. Gyzen, schepen, in vervanging van M. L. Thys.

Op den markt van Tongeren van verleden donderdag waren te koop gesteld 315 hoornbeesten, 155 schapen, 345 vette varkens en 1801 magere varkens.

Sterfgevallen.

Wij hebben reeds verleden donderdag het overlijden gemeld van den diep betreunden heer Leopold Fabri, voorzitter van het comitee der Pauselijke werken in het bisdom van Luik.

De begrafenis zal heden zaterdag plaats hebben te Seny, arrondissement Hoei.

Een plechtige lijkdienst zal plaats hebben in de St. Jans kerk te Luik, maandag 27 oktober om 11 uren. Een tweede dienst zal in de kerk van Kuten gedaan worden, woensdag 5 november om 11 uren.

M. Fouarge, professor van rhetorica en christelijke welsprekendheid in het klein seminarie te St. Truiden, is aldaar den 19 oktober overleden, in den ouderdom van 26 jaren.

Het onderwijs doet een groot verlies door het afsterven van dezen jeugdigen leeraar.

Holloway's Pillen. — Maag en slechte spijsvertering. — De maag voorziet elk orgaan van zijn stoffelijk onderhoud. Indien die van streek is, kwijnt het geheele lichaam, maar hoe sterk ook aangetast zal hare veerkracht altijd kunnen